

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1881. Första Kammaren. N:o 1.

Sedan, i kraft af 49 § Regeringsformen och 2 § Riksdagsordningen, Riksdagen sammankommit till lagtima möte här i hufvudstaden Lördagen den 15 Januari 1881, samt de af Kamrarnes ledamöter, hvilka blifvit till denna riksdag nyvalde, kallats att samma dag till Statsrådet och Chefen för Kongl. Justitie-departementet aflemna sina fullmakter för granskning jemlikt 32 § Riksdagsordningen; så och efter det granskningen af de nämnda dag aflemnade fullmakter försiggått och desamma blifvit till ledamöterna återställda, sammanträdde Riksdagens Första Kammare i den uti Riksdagens hus för Kammaren anordnade samlingsal

Måndagen den 17 Januari

Kl. 10 f. m.

Herr Tornerhjelm framträdde till talmansbordet och yttrade:

Mine herrar!

Då jag i följd af min ålder och de föregående riksdagar, jag bevisstat, enligt grundlagens föreskrift i dag har den äran att intaga talmansstolen såsom ålderspresident, är det min första pligt att helsa Herrarne samtliga välkomna.

Sedan sista riksmötet hafva en del aktade ledamöter afgått, men de hafva blifvit ersatte af andre aktade ledamöter, som i följd af det förtroende de åtnjutit i sina orter, sina kunskaper och sin erfarenhet blifvit utsedde af de respektive landstingen att taga plats efter de afgångne; och jag är öfvertygad, att de till sin egen heder och Kammarens åtnämnad komma att fylla detta kall. Menskligt att se tyckes denna riksdag komma att blifva en lugnets och fridens riksdag. Här föreligga, så vidt man känner, icke några stora frågor eller lagförslag, som kunna framkalla starkare meningsbrytningar och skiljaktigheter hvarken inom Kammaren eller representationen, men det kan må hända vara nyttigt, att denna riksdag lugnt och stilla aflöper och att Kammarens ledamöter få lära känna hvarandra och taga i betraktande de stora frågor, som i framtiden skola komma före.

Man vet att de stora så kallade parlamentariska Utskotten förbereda frågorna om förändringar i eller omorganisation af så väl landt- som sjöförsvaret samt om förändring af vårt skatteväsen. Således kan det vara ganska nyttigt, att representationen i lugn får betänka sig och förbereda sig på dessa stora åtgärder.

Första Kammarens Prot. 1881. N:o 1.

Första Kammaren har alltid vid sina förhandlingar och i sina beslut med stöd af lag låtit vägleda sig blott af upphöjd, upplyst fosterlandskärlek. Första Kammaren har alltid med välvilligt tillmötesgående behandlat de lagförslag som afsett att öka friheten så väl i politiskt som religiöst hänseende, när den ansett det nödigt och nyttigt för fosterlandet. Första Kammaren har alltid med frikostig hand utdelat anslag till undervisningen, så väl den högre som den lägre, samt till rikets försvar både till lands och sjös. Men Första Kammaren har också alltid stått fast och icke böjt sig för opinionens vexlande vindar utan allenast sett på hvad, enligt dess öfvertygelse, varit rätt och nyttigt. Jag är öfvertygad att detta handlingssätt fortfarande kommer att utgöra ett ledsnöre för Första Kammarens förhandlingar. Jag är öfvertygad att Första Kammaren alltid skall följa våra förfäders valspråk: allt för Gud, konung och fosterland.

Jag ber nu att, enligt grundlagens bud, få förklara Första Kammarens första sammanträde för 1881 års Riksdag öppnadt.

Sedan Herr Ordföranden derefter intagit talmansplatsen, tillkännagaf Herr Ordföranden, att han, på grund af bestämmelsen uti 1 § 2 mom. af Kammarens ordningsstadga, anmodat amanuensen i Kongl. Biblioteket Erik Wilhelm Dahlgren att, till dess sekreterare blifvit utsedd, föra Kammarens protokoll, äfvensom att Herr Ordföranden för tillfället anställt kanslibiträden och vaktbetjening till erforderligt antal.

Upplästes följande handlingar:

Till äldste ledamoten i Riksdagens Första Kammare.

Härjemte får jag öfverlemnna berättelse om förloppet vid den i dag verkställda granskning af fullmakter för ledamöter af Riksdagens Första Kammare jemte förteckning å de Kammarens ledamöter, för hvilka fullmakter blifvit af dem uppvisade.

Stockholm den 15 Januari 1881.

Nils von Stejern.

Protokoll, hållet inför Statsrådet och Chefen för Kongl. Justitie-departementet vid lagtima Riksdagen i Stockholm den 15 Januari 1881.

Sedan till följd af stadgandet i § 32 Riksdagsordningen Herr Statsrådet och Chefen för Kongl. Justitie-departementet anmodat tre bland Fullmäktige i Riksbanken och tre bland Fullmäktige i Riksgäldskontoret att närvara vid den granskning af riksdagsmanna-fullmakter, som jemlikt Riksdagsordningens nämnda para-

graf denna dag borde ega rum, så infunno sig nu å anvisad lokal inom Kongl. kanslihuset af Fullmäktige i Riksbanken Herrar Ordföranden bland Fullmäktige derstädes m. m. Grefve C. Lewenhaupt, f. d. Statsrådet m. m. P. J. von Ehrenheim och hemmansägaren Liss Olof Larsson, samt af Fullmäktige i Riksgäldskontoret Herrar bruksegaren m. m. C. von Stockenström, sekreteraren m. m. P. Samzelius och revisionssekreteraren m. m. A. V. Åbergsson.

Vid den granskning af ingifna fullmakter för ledamöter af Första Kammaren, som härvid företogs, befunnos samtliga fullmakterna i föreskrifven form utfärdade; och skulle öfver hvad sålunda förekommit protokoll meddelas Första Kammaren; hvarjemte förteckning å de Kammarens ledamöter, för hvilka fullmakter blifvit af dem uppvisade, skulle till Kammaren öfverlemnas samt fullmakterna till bemälda ledamöter återställas.

In fidem

L. Annerstedt.

Förteckning å ledamöter af Riksdagens Första Kammare, för hvilka fullmakter blifvit den 15 Januari 1881 af dem uppvisade inför Chefen för Kongl. Justitie-departementet.

Södermanlands län. Öfversten m. m. Friherre Henrik Magnus Palmstierna.

Östergötlands län. Generallöjtnanten m. m. Gustaf Rudolf Abelin.
Kalmar län, södra delen. F. d. lektorn m. m. Nils Petter Ljunggren.

Malmö stad. Generaldirektören m. m. Carl Gottreich Beijer.

Hallands län. Kammarjunkaren Adolf Theodor Carlheim-Gyllensköld.

Vermlands län. Godsegaren Jonas Andersson.

Örebro län. Bruksegaren m. m. Friherre Hugo Johan Hamilton.

Vestmanlands län. Bruksegaren Carl Alfred Bäckström.

Vesternorrlands län. Borgmästaren Christian August Fröberg.

Vesterbottens län. Majoren m. m. Carl Otto Bergman.

Enligt § 2 uti ordningsstadgan för denna Kammare verkställes upprop af Kammarens samtliga ledamöter, hvarvid såsom frånvarande antecknades:

Friherre *af Ugglas*,
Grefve *Lagerbjelke*,
” *Hamilton, Henning*,
Herr *Ekman, Carl*,
Grefve *Mörner*,
Herr *Andersson, Andreas*,
Friherre *Koskull*,

Herr *Wennerberg*,
 Grefve *Posse, Knut*,
 Herr *Mannerskantz*,
 „ *Dahm*,
 „ *Ulfsparré*,
 „ *Peterson, Gustaf*,
 „ *von Koch*,
 „ *Rappe*,
 „ *Cartheim-Gyllensköld, C. S.*,
 „ *von Platen*,
 Friherre *Ramel*,
 „ *Alströmer*,
 Grefve *Ehrensvärd*,
 Herr *Sundberg*,
 „ *Ekman, J. J.*,
 Grefve *Lagerberg*,
 Herr *Rylander*,
 „ *Storckenfeldt*,
 Friherre *Hierta*,
 Herr *Montgomery-Cederhielm*,
 Herr *Wærn, L. M.*

Härefter anmälde sig och yttrade:

Friherre Åkerhielm: Grefve Henning Hamilton har anmodat mig att för Kammaren anmäla, att han, af hänsyn till sin rubade helsa, icke kunnat infinna sig till dagens sammanträde.

Friherre von Vegesack: Herr Grefve Lagerberg är af benbrott hindrad att denna dag här infinna sig.

Upplästes tvenne ingifna läkarebetyg af följande lydelse:

Att Herr Konsuln m. m. G. Peterson i följd af ögonsjukdom är förhindrad tillsvidare att inställa sig vid Riksdagen, varder härmed på embetsed intygadt. Carlskrona den 14 Januari 1881.

Th. Lundbergh,
 Regementsläkare vid K. Flottan.

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare Herr Brukspatron Rob. Montgomery-Cederhielm är af sjukdom hindrad att lemna sina rum, intyggar. Stockholm den 15 Januari 1881.

Adolf Kjellberg,
 Med. Doktor.

Slutligen upplästes följande skrifvelse:

Till Riksdagens Första Kammare.

Hos Kammaren får jag härigenom vördsamligen anmäla, att jag, för ombesörjande af åtskilliga viktiga angelägenheter, af dels allmän och dels enskild natur, icke kan inställa mig vid Riksdagens

början, utan derföre måste anhålla om trenne veckors ledighet att ifrån Kammarens förhandlingar få uteblifva. Wärnanäs i Jan. 1881.

Carl Axel Mannerskantz.

Uppå derom af Herr Ordföranden framställd proposition beviljade Kammarerna den af Herr Mannerskantz begärda ledigheten.

Att deltaga i den deputation, som enligt 33 § Riksdagsordningen borde till Hans Maj:ts Konungen afgå för att begära utnämmandet af Kammarens Talman och vice Talman, utsågos af Herr Ordföranden följande tolf ledamöter:

Herr *Abelin*, såsom deputationens ordförande,

Herr *Peyron*,

Friherre *Palmstierna*,

Herr *von Post*,

” *Ljunggren*,

” *Carlheim-Gyllensköld, A. Th.*,

” *Hammarhjelm*,

” *Andersson, J.*,

Friherre *Hamilton*,

Herr *Bäckström*,

” *Fröberg* och

” *Bergman*.

Sedan den utsedda deputationen, som härefter afgått till Kongl. Slottet, efter en stunds förlopp återkommit, tillkännagaf deputationens ordförande, Herr *Abelin*, att Hans Maj:ts Konungen behagat till Talman i Första Kammarerna vid innevarande riksdag utnämna Landshöfdingen *Riddaren* och *Kommendören* af Kongl. Maj:ts Orden m. m. Herr *Grefve Gustaf Lagerbjelke* och till vice Talman f. d. Statsrådet, *Kommendören* med stora korset af Kongl. Nordstjerneorden m. m. Herr *Per Jakob von Ehrenheim*, hvilka i deputationens närvaro inför Konungen aflagt den i 33 § Riksdagsordningen föreskrifna ed.

Herr Ordföranden helsade Herr Grefven och Talmannen med följande ord:

Herr Grefve och Talman!

Jag får nu å Kammarens vägnar helsa Herr Grefven och Talmannen välkommen. Jag är öfvertygad, att Kammarerna delar de känslor af belåtenhet, jag nu uttrycker öfver att se Herr Grefven och Talmannen ånyo intaga denna plats, som Ni under så många

föregående riksdagar beklädt. Då vi helsa Herr Grefven och Talmannen välkommen åter, är det som när man helsar en kär anförvandt, som efter en längre resa återvänder. Det utmärkta sätt hvarpå Herr Grefven och Talmannen städse ledt Kammarens förhandlingar, den oväld och det lugn i afhörandet af Kammarens mer eller mindre viktiga öfverläggningar, samt den säkerhet i tolkningen af grundlagens bud Herr Grefven och Talmannen alltid ådagalagt, göra att Kammaren, då jag nu öfverlemnar talmansklubban i Herr Grefvens kraftiga hand, kan vara förvissad derom, att den blifver väl förd.

Härefter yttrade Herr Grefven och Talmannen följande helsningsord till Kammaren:

Mine Herrar!

Då jag genom Hans Maj:ts Konungens nådiga förtroende blifvit efter återvunnen helsa å nyo kallad till Talman i Första Kammaren, är det med icke ringa tvekan jag nu går att öfvertaga detta ansvarsfulla värf. De lysande egenskaper, som pryda de män, hvilka senast varit Talmän i denna Kammare, göra jmförelsen med dem för mig svår att uppbära. Desto upprigtigare är därför min vördsamma anhållan, att Kammaren vid mitt bedömande ville i främsta rummet taga hänsyn till en god vilja och ett redligt bemödande.

Vid hvarje riksdag kan man förvänta, att för fäderneslandet betydelsefulla frågor förekomma till behandling. Dessa frågor må vid denna riksdag blifva flere eller färre, de må blifva af mer eller mindre djup betydelse; alltid skola de i denna Kammare prövas med sann fosterlandskärlek och skarpsynt upplysning. Härför borgar de föregående riksdagarnes erfarenhet; härför ären I, mine Herrar, den säkraste borgen.

Under djup öfvertygelse härom och med varm önskan om lycka och framgång för de blifvande riksdagsarbetena, anhåller jag vördsamt att i Kammarens vänskap och förtroende få vara innesluten.

Följande läkarebetyg upplästes:

Att Herr Doctorn och Erkebiskopen A. N. Sundberg för närvarande lider af en rheumatisk åkomma i venstra knät, som tvingar honom att hålla sig på sina rum, intygas härmed.

Upsala den 15 Januari 1881.

C. B. Mesterton.

Upplästes ett af Herr *von Koch* insändt memorial af följande lydelse:

Till Första Kammarens Herr Talman!

Efter några månaders sjuklighet ännu ej så återställd till hel-
san, att jag vågar uppresa till Riksdagen, anhåller jag, att ledig-
het från riksdagsgörömlen mig må beviljas intill d. 27:de inne-
varande månad. Augerum d. 14 Januari 1881.

N. S. v. Koch.

Denna anhållan bifölls.

Grefve Sparre erhöi ordet och yttrade: På uppdrag af
Herr Storckenfeldt får jag för honom anhålla om 3 veckors ledig-
het från riksdagsgörömlen.

Härtill lemnade Kammaren sitt bifall.

Härefter begärdes ordet af Herr Hammarhjelm, som yttrade:
Herr Rosensvärd har anmodat mig att tillkännagifva, att han, i
följd af sjukdomsfall inom sin familj, varit hindrad att sig infinna
och sin fullmakt förete, men så fort detta hinder upphör, skall han
här inställa sig.

Herr Grefven och Talmannen hemställde, att nästa onsdag den
19 i denna månad skulle företagas val af tre ledamöter för att
deltaga i talmansöfverläggningarne, två ledamöter att hafva in-
seende öfver Riksdagens Kansli, Sekreterare hos Kammaren samt
fyra ledamöter för att jemte Herr Grefven och Talmannen tillsätta
Kammarens Kansli och vaktbetjening; hvilket bifölls.

Vidare yttrade Herr Grefven och Talmannen, att han, efter
samråd med Andra Kammarens Herr Talman, finge föreslå, att
val af ledamöter och suppleanter i de Ständiga Utskotten skulle
anställas nästkommande lördag den 22 i denna månad; hvartill
Kammaren jemväl lemnade sitt bifall.

Herr Grefven och Talmannen anmälde, att till erhållande af
sekreterarebefattningen hos Kammaren endast en sökande anmält
sig; varande den ingifna ansökningen, som upplästes, af följande
lydelse:

Till Riksdagens Första Kammare.

Härmed får jag vördsamt anmäla mig såsom sökande till se-
kreterarebefattningen hos Kammaren under innevarande riksdag.
Stockholm den 17 Januari 1881.

Adolf Wilhelm von Krusenstjerna,
Juris Kand., vice Häradshöfding.

Slutligen tillkännagaf Herr Grefven och Talmannen, att Kongl. Maj:t genom offentliga anslag i nåder bjudit och kallat denna lagtima Riksdags samtliga ledamöter att påföljande dag, tisdagen den 18 innevarande månad klockan elfva förmiddagen sig uti S:t Nicolai eller stadens Storkyrka infinna, samt efter förrättad gudstjenst sig till Rikssalen, enligt § 34 i Riksdagsordningen, begifva för att der inhemta hvad Kongl. Maj:t hade att Riksdagen meddela, hvarjeme Herr Grefven och Talmannen meddelade, att, med anledning af denna kallelse, Kammarens nästa sammanträde blifvit utsatt till kl. $\frac{1}{2}$ 11 påföljande dag.

Kammaren åtskildes kl. $\frac{3}{4}$ 1 e. m.

In fidem
E. W. Dahlgren.

Tisdagen den 18 Januari.

Kammaren sammanträdde kl. $\frac{1}{2}$ 11 f. m.

Från Kongl. Justitie-departementet hade ankommit följande protokoll, som nu upplästes:

Protokoll hållet inför Herr Statsrådet och
 Chefen för Kongl. Justitie-departementet den
 17 Januari 1881.

Lektorn, Theologie och Philosophie Doktorn m. m. Jonas Widen hade aflemnat en för honom den 10 innevarande Januari utfärdad, af Ordföranden i Vesternorrlands läns landsting underskrifven och med kontrasignation af landstingets Sekreterare försedd fullmakt att för en tid af nio år från den 10 Januari 1881 vara ledamot af Riksdagens Första Kammare; och sedan berörda fullmakt funnits vara i föreskrifven form utfärdad samt vidare granskats af vederbörande Fullmäktige i Riksbanken och Riksgäldskontoret, utan att desse emot fullmakten framställt någon

anmärkning, blef samma fullmakt nu godkänd och skulle, på anmälan, till Lektor Widén återställas, hvarjemte protokoll öfver hvad sålunda förekommit skulle Första Kammaren meddelas.

In fidem

L. Annerstedt.

Det upplästa protokollet lades till handlingarne.

Herrar *Widén* och *Warn, L. M.*, tillkännagåfvo, att de instält sig vid riksdagen.

Herr Grefven och Talmannen samt Kammarens Herrar ledamöter afgingo kl. nära 11 till Storkyrkan, der riksdagspredikan hölls af Kyrkoherden F. Th. L. Åsbrink. Efter gudstjenstens slut begaf sig Kammaren till Rikssalen, der Hans Maj:t Konungen med ett tal öppnade riksdagen. Härefter uppläste Hans Excellens Herr Statsministern Kongl. Maj:ts nådiga berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista riksdagssammanträde sig tilldragit; hvaruppå och efter det Herrar Talmän, i Kamrarnes namn, till Konungen framfört deras undersåtliga vördnad och hvardera fått emottaga ett exemplar af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående statsverkets tillstånd och behof, ceremonien å Rikssalen afslutades och Kammaren, enligt beslut fattadt före afgangen från samlingsrummet, åtskildes vid utgången från Rikssalen kl. $\frac{1}{2}$ 2 e. m.

In fidem

E. W. Dahlgren.

Onsdagen den 19 Januari.

Kammaren sammanträdde kl. 12 middagen.

Friherre af *Ugglas* och Herr *Ekman, J. J.*, tillkännagåfvo, att de infunnit sig för att deltaga i riksdagsgöromålen.

Föredrogs och lades till handlingarne Kongl. Maj:ts den 18 i denna månad på rikssalen upplästa nådiga berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista Riksdags sammanträde sig tilldragit.

Företogs val af tre ledamöter för att deltaga i talmansöfverläggningarne; och befunnos, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedde:

Herr Grefve *Hamilton, Henning*, med 43 röster.

Herr *Sundberg* med 43 röster.

Herr *Carleson* med 42 röster.

Företogs val af två ledamöter för att hafva inseende öfver Riksdagens Kansli; och befunnos, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedde:

Herr *Asplund* med 52 röster.

Herr *Fröman* med 52 röster.

Företogs val af sekreterare hos Kammaren; och befans, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedd:

Vice Häradshöfdingen *A. W. von Krusenstjerna* med 63 röster.

Företogs val af fyra ledamöter för att jemte Talmannen tillsätta Kammarens Kansli och vaktbetjening; och befunnos, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedde:

Herr Anderson, F. A., med 53 röster.

Herr Bennich med 53 röster.

Herr Stråle, W., med 53 röster.

Herr von Ehrenheim med 53 röster.

Härefter fick vice Härads höfdingen von Krusenstjerna företräda, underrättades om att han blifvit utsedd till sekreterare hos Kammaren och öfvertog protokollsföringen.

In fidem

E. W. Dahlgren.

Herr *Hallenborg* begärde ordet och yttrade:

Jag tager mig friheten hemställa, att Kammaren måtte besluta vid innevarande riksdag, på samma sätt som vid flera föregående riksdagar skett, att antalet suppleanter i de ständiga Utskotten måtte sålunda bestämmas: för Konstitutions-Utskottet 6, för Stats-Utskottet 9, för Bevillnings-Utskottet 6, för Banko-Utskottet 5 och för Lag-Utskottet 5.

Till detta förslag lemnade Kammaren, uppå gjord proposition, sitt bifall.

Föredrogs och bordlades Kongl. Maj:ts den 18 i denna månad på rikssalen öfverlemnade nådiga proposition angående statsverkets tillstånd och behof.

Kammaren åtskildes kl. $\frac{3}{4}$ 1 e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.
